Montgomery, Bernard Law (1887–1976)

Forrás: http://www.themarshalsbaton.com/British%20General%20Insignia.htm

Brit katona, második világháborús tábornok.

A második világháború legjelentősebb brit parancsnoka, akit sokan egyszerűen csak Monty-nak becéztek, 1887. november 17-én született Londonban. Apja anglikán lelkész volt, akit nem sokkal a fia születése után Tasmania püspökének neveztek ki. Bernard Law Montgomery az 1900-as évek elején tért vissza szülőhazájába, ahol a középiskolai tanulmányai elvégzése után Sabdhurstban tanult a Királyi Katonai Akadémián, amit 1908-ban fejezett be.

Montgomery ezután egészen 1913-ig Indiában szolgált a Királyi Warwickshire-i Ezredben. Az első világháború kezdetekor Franciaországba vezényelték, ahol több csatában részt is vett, mint például az októberben lezajlott első ypres-i csatában is, ahol súlyosan megsebesült. A harcban nyújtott teljesítményéért megkapta a Distingushed Service Order kitüntetést, valamint előléptették kapitánnyá. Felépülése után visszatért a nyugati frontra, ahol még harcolt többek között a Somme-nál és Passchendael-nél is.

A két világháború között Montgomery először Németországban állomásozott egy ideig, majd visszatért Angliába. 1920–1922-ben Írországban szolgált, harcolt a az ír függetlenségi mozgalom (Sinn Fein) ellen. Majd a brit vezérkari iskolában (Staff College) Camberley-ben oktatott. 1927-ben megnősült, feleségül vette Elizabeth Carvert. Az 1920-as évek végén egy ideig ismét a Királyi Warwickshire-i Ezrednél szolgált, amivel együtt 1931-ben Palesztinába vezényelték. 1934-ben újfent Indiába vezényelték, ahol már ezredesként megint csak oktatott, 1937-ben léptették elő tábornokká. 1939-ben a világháború előestéjén a brit 3. hadosztály élére nevezték ki.

A világháború kitöréskor Montgomery csapatait a Brit Expedíciós Erők részeként a kontinensre vezényelték, ahol alárendelt egységeivel Belgiumban harcolt, majd a britek visszavonulásra kényszerültek. Montgomery a dunkerque-i evakuálása során átvette a brit 2. hadtest parancsnokságát. Miután visszatért Angliába, előléptették altábornaggyá, s rábízták a délangliai erők főparancsnokságát, a szigetország védelmének megszervezést.

1942 augusztusában Montgomeryt – Harold Alexander – javaslatára kinevezték az Egyiptomban levő 8. brit hadsereg élére. Az észak-afrikai fronton Itt Rommellel és az Afrika Korps-szal szemben kellett helytállnia, megakadályozni, hogy az Alexandriától mintegy 100 kilométernyire lévő németek és olaszok ne nyomulhassanak tovább. Egyiptomba érkezése után

Montgomery hozzálátott a brit csapatok átszervezéséhez, aminek eredményeként szeptember elején Alam Halfánál megállították Rommel csapatait. Ezután Montgomeryt sok kritika érte, mivel nem ment át ellentámadásba, hanem időt szakított csapatai jobb kiképzésére és felszerelésére. Ez azonban pár hónappal később ki is fizetődött, amikor 1942. október végén–november elején a sokak által a második világháború fordulópontjának tartott második el-alameini csatában a britek áttörték a német és olasz állásokat.

http://it.wikipedia.org/wiki/File:Montgomery_watches_his_tanks_move_up.jpg

A 8. brit hadsereg a visszavonuló Rommel nyomában haladva visszafoglalta Tobrukot, majd Líbián keresztül tovább haladva 1943. január végén elfoglalta Tripolit is. A britek a Marokkóban partraszálló amerikaiakkal karöltve Tunéziába szorították vissza a németeket és az olaszokat, májusra pedig teljesen ki is űzték őket Afrikából. A sikeres hadjárat jutalmaként Montgomeryt előléptették tábornaggyá, és következő feladataként megbízták a Szicília elleni szövetséges invázió, a Husky-hadművelet megtervezésével, amelyben továbbra is a 8. brit hadsereg élén vett részt.

A hadművelet során együtt kellett működnie a Patton által vezetett 7. amerikai hadsereggel, amit megnehezített a két hadvezér közti rossz viszony, azonban ennek ellenére jól haladt az invázió. Agusztus végére Patton csapatai bevették Messinát, egész Szicília a szövetségesek kezére került. Szeptemberben tovább folytatták az előrenyomulást, Montgomery csapatai Dél-Olaszországból kiindulva haladtak egyre feljebb az olasz csizma keleti részén. A kezdetben gyors ütemű előrenyomulás azonban egyre lassabb lett, ugyanis a briteknek heves német ellenállással találkoztak. A Csiga-offenzíva lassú előrehaladásáért Montgomery a szövetségesek közti koordináció hiányát okolta. Mindenesetre 1943. december végén Montyt visszarendelték Angliába a normandiai partraszállás előkészítése végett.

Az Overlord hadműveletben Montgomery a 21. hadseregcsoportot irányította, ami az összes szárazföldi erő főparancsnokságát jelentette. Montgomery szeretett volna az egész hadművelet vezetője lenni, azonban ez a tisztség Eisenhowernek jutott. A partraszállás után Montgomerynek nagy szerepe volt a szövetséges csapatok normandiai-félszigetről való kitörésében, valamint a német csapatok Falaise-nál történő bekerítésében (Falais-i zsák). Ezután azonban újabb keserű tapasztalat érte Montgomeryt, ugyanis 1944 augusztusában Eisenhower átvette tőle a szárazföldi erők főparancsnokának tisztségét, kompenzációként viszont Churchill előléptette marsallá.

Montgomery hamarosan előállt a Veteményeskert (Market Garden) hadművelet tervével, amely szerint a szövetségeseknek egy kombinált ejtőernyős-szárazföldi akció keretében hidakat és átkelőhelyeket kellett volna elfoglalniuk és biztosítaniuk a Rajnán, ami lehetővé tette volna további csapatok átkelését, ezáltal a szövetségesek gyorsan előrenyomulva hónapokkal hamarabb befejezhették volna a háborút Németországban. A hadművelet szeptember 17 és 25. között zajlott le, és kudarccal végződött a szövetségesek számára, ugyanis a vártnál nagyobb német ellenállás miatt képtelenek voltak elfoglalni a fő célnak számító arnhemi hidat a Rajnán. A hadművelet sikertelensége után folytatódó szövetséges előrenyomulásban Montgomery csapatai Hollandia területén harcoltak. 1944 decemberében a németek meglepetésszerű ardenneki offenzívája kezdetén Montgomery vette át az irányítást a kettévágott amerikai egységek egyes részei felett, és sikerrel szervezte meg a védelmet. 1945

márciusában a 21. hadseregcsoport átkelt a Rajnán, utána pedig Németország északi része felé vette az irányt, ahol elfoglalta Hamburgot és Rostockot is.

Montgomery 1946 elején megkapta a Viscount Montgomery of Alamein címet. Ezután két évig brit vezérkari főnök volt, majd Eisenhower alatt a nyugat-európai szövetséges erők főparancsnok-helyettese lett. Montgomery az 1950-es évek elején pedig a NATO európai erőinek felállításában játszott szerepet.

1958-ban vonult nyugdíjba, ezután írta meg emlékiratait a háborúról, amikben igen éles kritikával illette volt hadvezér társait, például Eisenhowert is.

1976- március 24-én, 88 évesesen londoni otthonában érte utol a halál.

(Kis István)

Felhasznált irodalom:

- Colin F. Baxter : Field Marshal Bernard Law Montgomery, 1887-1976: a selected bibliography, Westport, Greenwood Press, 1999.
- John Simkin: Montgomery
- http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/2WWmontgomery.htm
- Mark Grossman : World military leaders: a biographical dictionary. New York, Facts on File 2007.
- Stephen Hart: Montgomery and "Colossal Cracks": The 21st Army Group in Northwest Europe, 1944–45. Westport, Praeger Publishers, 2000.
- Montgomery tábornagy emlékiratai. [Ford. Auer Kálmán] Budapest, Zrinyi–Kossuth., 1981.